Информационно-аналитическая газета общественной организации «Союз Армян Украины». Издается с октября 2006 года.

ԱԼԵՔՍՄՆԴՐ ԲՈԺԿՈ — **7น3-ก**หาในทับแนนโบ PUPTAUNIMOSULF **ՇԱՑ ԽՈՐ ԱՐՄԱՑՆԵՐ**

стр. 2

Армянская диаспора Молдавии посетила **У**краину

Открытие «Родительского сада»

стр. 3

Овсеп Мкртчян почесний професор Санаїнського університету

САМУ объявляет конкурс среди СМИ.

Сильное средство, связывающее родину и диаспору

Интервью председателя Союза журналистов Армении, члена Общественного совета при Президенте Армении Астхик Геворгян

 Многоуважаемая госпожа Геворгян! Известно, что Вы на протяжение многих лет возглавляете Союз журналистов Армении. Являясь многолетним мудрым организатором и координатором работы журналистов, как Вы оцениваете в эти тяжелые времена роль прессы в деле сохранения армянской идентичности в диаспоре?

 Недавно состоялось IV всеармянское собрание представителей армянских СМИ, которое проходило в рамках фестиваля «Один народ – одна культура». Правительство подчеркивает важность взаимодействия Армения-диаспора, об этом в частности свидетельствует новообразованное Министерство диаспоры. Следовательно, неоценимым и бесспорным представляется роль СМИ в постепенно развивающемся взаимодействии. Несмотря на современные достижения техники, армянские СМИ плохо взаимодействуют между собой, обратная связь также слабая, и зачастую СМИ диаспоры действуют несогласованно.

цветанию Армении, сохранению идентичности и родного языка. Армения и диаспора совместными усилиями должны укрепить нашу государственность, построить наш общий дом – новую Армению. Думаю, что каждый армянин должен жить Арменией и для Армении, поскольку Армения не географическая территория, а родина всех армян. Сегодня как никогда армянская пресса обязана постоянно озвучивать наше единство и призывать к объединению. Без совместной и последовательной работы руководителей СМИ Армении, Карабаха и диаспоры мы не сможем осуществить весьма сложные национальные задачи и не сможем противостоять

– Известно, что при Президенте Армении сформирован Общественный совет, и Вы являетесь одним из 12 ее почетных членов. Каким образом Вы совмещаете эту новую работу, какие стоят задачи перед Общественным

> Безусловно, сложно, однако если ты гражданин своей страны и душа болит за свой народ, ради интересов родины необходимо в себе находить внутренние усилия и все делать для полезной работы. Новая работа требует большой отдачи и ответственности. Я согласилась, поскольку она общественная. Собственно

говоря, новообразованный совет находится в стадии становления, но уже чувствуется, что совершаются последовательные шаги. Избираются председатели комиссий, люди,

имеюшие большой опыт, которые свои способности и возможности готовы использовать ради национального дела. Формирующийся Общественный совет в будущем воплотится в желанный мост между властью и общественно-

– Вы отметили, что во время сентябрьского собрания обстоятельно обсуждался вопрос современных СМИ. Скажите,

пожалуйста, кто был участником собрания? – Я уже отмечала, в каком русле прошло собрание армянских СМИ, на котором принимали участие представители фактически всех армянских диаспор, известные личности, редакторы из США, Ливана, Индии, Кипра, Египта и стран Ближнего Востока, конечно. всех перечислить невозможно. Думаю, что в будущем и ваша газета последовательно воплотится в символ сохранения армянской идентичности, языка и культуры.

Союз журналистов Армении чем может

В Украине существует 26 армянских общин и более полмиллиона армян. В этих общинах много деятельных людей и настоящих патриотов. Благодаря их усилиям созданы молодежные организации, танцевальные ансамбли (профессионалы, которые часто становятся лауреатами всеукраинских конкурсов). Газета САУ «Армянский Вестник» издается с 2006 г. на русском и украинском языках, а с начала 2009 года материалы на армянском языке значительно увеличились. В стране издаются также газеты «Арагац», «Ай терт», «Канч». В Крыму благодаря содействию местной общины публикуется журнал «Масяц агавни» и выходят телепередачи, которые ведет мой сокурсник и деловой друг, профессиональный журналист Ваган Вермишян. Около 10 лет в Одессе в эфир выходит телепередача «Армянский час» на русском и армянском языках, под руководством директора телекомпании АМС Артема Караджяна. Он одновременно возглавляет Бюро журналистских расследований. Однако в Украине довольно мало армянских профессиональных журналистов.

быть полезным в данном вопросе? В СЖА существуют члены, которые имеют желание работать в Украине и своим профессионализмом быть полезными проживающим в Украине своим соотечественникам.

 Вопрос довольно уместный и является одним из острых для диаспоры. Как Дамоклов меч опасность висит над головами наших соотечественников, проживающих в диаспоре. Изучение армянского языка в воскресных школах, разных учреждениях и через газеты играет большую роль в деле самосохранения армянской идентичности. Безусловно, поощрительна патриотическая деятельность, которая совершается в общинах Украины. Касательно недостаточности армянских профессиональных журналистов, то данный

Наши многочисленные общие задачи: мировое признание геноцида, признание самоопределения Нагорно-Карабахской республики, сохранение армянской идентичности, родного языка и культуру, вследствие нахождения армян в диаспоре эти незабвенные национальные ценности подвергнуты опасности утраты, в силу чего армянские СМИ должны уделять огромное внимание этим вызовам тысячелетия. Нельзя забывать завет великого поэта, актуального для армян во все времена: «Наша сила — в нашем елинстве».

– Вы отметили большую роль прессы, но какие конкретно шаги предпринимаются для взаимодействия, какие новые методы и предложения существуют и какая основная проблема СМИ и журналистов диаспоры?

- Всегда надо помнить и на родине, и в диаспоре, что наши СМИ и журналисты являются для нашего народа, нашей страны, а также истории прессы правдивыми летописцами. Они своими усилиями и чувством гордости способствуют про-

С 2009 года газета САУ «Армянский вестник» по адресной рассылке доходит до своих читателей в таких странах как Армения, Россия, США, Бельгия, Голландия, Франция, Грузия.

До конца текущего года планируется набрать штат собственных корреспонлентов в Западной Европе, России и Армении.

вопрос существует не только в Украине, но и во всей диаспоре. Этой проблеме во время собрания уделялось особое внимание, и было принято решение обратиться в Министерство диаспоры с просьбой организации профессиональных курсов для журналистов диаспоры. В целях осуществления данной работе СЖА готов полключить преполавателей вузов. редакторов газет, заслуженных журналистов СЖА и содействовать таким курсам, на которые будут приглашены журналисты диаспоры.

Беседовала Медеа Атян.

июль 2009

ՇԱՏ ԽՈՐ ԱՐՄԱՏՆԵՐ ՈՒՆԻ

Յայաստանում Ուկրաինայի արտակարգ և լիազոր դեսպան ԱԼԵՔՍԱՆԴՐ ԲՈԺԿՈՅԻ և Ուկրաինայի Յայերի Միության «Արմյանսկի վեստնիկ» թերթի գլխավոր խմբագիր ՄԵԴԵԱ ԱԹՅԱՆԻ հարցազրույցը

Ուկրաինայի արտակարգ և լիազոր դեսպան ԱԼԵՔՍԱՆԴՐ ԲՈԺԿՈ

առաջին հեռախոսազանգին Դուք պատասիանեցիք մաքուր, գրական հայերենով։ Ինծ համար դա անակնկալ էր. սկզբում զարմացած էի, հետո` հիացած ... Որտե՞ղ և ե՞րբ եք սովորել այդքան գեղեցիկ խոսել հայերենով։

– Ինձ բախտ է վիճակվել միաժամանակ սովորել Կիևի և Երևանի պետական սովորել Կիևի և Երևանի պետական համալսարանների բանասիրական ֆակուլտետներում։ Իսկ ինչու՞ եմ ընտրել հատկապես հայոց լեզուն և Յայաստանը։ Վաղուց մեծ հետաքրքրություն ունեի դեպի այս զարմանալի երկիրը։ Դեռևս պատանեկան տարիներին կարդացել եմ Սիլվա Կապուտիկյանի «Քարավանները դեռ քայլում են» գիրքը։ Ես տպավորված էի այդ գրքով ու ինձ շատ էր հետաքրքրում, թե այդ հ՞նչ ժողովուրդ, որ այոահսի գիլքով ու իսն շան էի ունմաքիքիուն, թն այդ ի՞նչ ժողովուրդ է հայ ժողովուրդը, որ այդպիսի ճակատագիր է ունեցել և ի՞նչ խոր արմատներ ունի պատմության մեջ, ինչպե՞ս է կարողացել դարերի փորձանքների ու փորձությունների միջով անցնել, դժվարին պայմաններում ստեղծել տպավորիչ գլուխգործոցներ՝ թե ճարտարապետության, թե՝ երաժշտության ու ohmanum եւ ստվեստի ու օրականության գիտության, թե արվեստի ու գրականության բնագավառներում։

եվ այսպես, հայագիտությունը դարձավ իմ կյանքի իմաստը։ ես սովորել եմ ոչ միայն աշխարհաբարը,գրաբարը,արևմտահայերենը, այլև` մտածում, կարդում ու թարգմանում եմ հայերենից-ուկրաիներեն և կարծում եմ, որ նման մասնագետներ պետք են Յայաստանին և Ուկրաինային, քանի որ մեր երկրները կապված են դարավոր կապերով :

– Դուք ասացիք, որ զբաղվում եք թարգմանությամբ։ Պատմեք, խնդրեմ,Ձեր թարգմանչական աշխատանքների մասին։

Յամալսարաններն ավարտելուց - Դասալսայասսայա ավայումելուց հետո ես աշխատել եմ որպես լրագրող «Գրական Ուկրաինա», իսկ հետո «Վսեսվիթ » /Յամաշխարհ/ ամսագրում և զուգահեռ զբաղվում էի հայագիտությամբ, հայերեն-ուկրաիներեն թարգմանությամբ։ Այդ տարիներին իմ թարգմանությամբ լույս են տեսել Վարդան Վարդանյանի «Կոմիտաս» վիպակը, որն Ուկրաինայում առաջին գիրքն (ի դեպ, քանի որ այս տարի լրանում է Կոմիտասի 140 ամյակը, ցանկալի կլիներ, որ այն վերաիրատարակվեր, քանի որ Կոմիտասն այնպիսի իսկա է երաժշտության մեջ, որի մասին անհրաժեշտ է, որ Ուկրաինայում իմանան։ Առանց Կոմիտասի երաժշտությունը հասկանալու` դժվար է ճիշտ ըմբռնել

հայկական երաժշտությունը)։ Իմ թարգմանությամբ լույս են տեսել Դրանտ Մաթևոսյանի, Աղասի Այվազյանի, Մուշեղ Գալշոյանի, Րաֆֆու և այլոց գործերը։ Իսկ ահա արդեն մի քանի տարի է, ինչ իրատարակչություններից ուկրաինական մեկում է գտնվում «Սասունցի Դավթի» իմ թարգմանությունը։ Դա ըստ էության էպոսի վերամշակված տարբերակն է։ Ցանկալի կլիներ, որ այդ հրատարակությունը լիներ գունազարդ, ինչն ընթերցողին կգրավեր նաև իր գեղարվեստական ձևավորմամբ։ Չէ՞ որ այս թարգմանությունը նախատեսված է առաջին հերթին պատանի ընթերցողի համար։ Կիարցնեք ինչու՞։ Որովհետև, որպես կանոն, մեր հիշողության մեջ ամենից լավ պահպանվում է այն, ինչ կարդացել ենք մանուկ և պատանի հասակում. ինձ համար՝ Րաֆֆի, ժյուլ Վեռն, Ալեքսանդր Դյումա, Վալտեր Սկոտ, Գրիմ Եղբայրներ, Շառլ Պերո և այլն։

— Արդեն 15 տարուց ավելի է, մեր ընտանիքն ապրում և աշխատում է Օդեսայում։ Իրերի բերումով Ուկրաինայի ողջ տարածքում, որվոր բարուսով ուպրարսայի ողջ մարանքում, շատ են տեսել տարբեր դարերում կառուցված Դայ Առաքելական եկեղեցիներ... Ըստ՝ Ձեզ, իրո՞ք հայ-ուկրաինական բարեկամությունը խոր արմատներ ունի:

– Յայ ժողովուրդն ինքնատիպ ժողովուրդ է։ Նրա առանձնահատկություններից մեկն էլ այն է, որ նրա զգալի մի հատվածն ապրում է իր հայրենիքի սահմաններից դուրս։ Նրա է րր ուսյուսրքը սաոսասսերըց դուրս։ Նրա տարաբնակեցումը, ինչպես պատմական օրիասական պահերին, այնպես էլ այժմ, զանազան հանգամանքների պատճառով՝ ստիպել է, որ նրանք սփռվեն աշխարհով մեկ։ Եվ այժմ դժվար թե աշխարհում գտնվի մի երկիր, որտեղ հայկական համայնք չլինի։ Յնդկաստան և Եթովպիա, Լիբանան ու Սիրիա, Արգենտինա և Բրազիլիա, Յունաստան ու Ռուսաստան, ԱՄՆ, Ֆրանսիա ու եվրոպական շատ երկրներ՝ բոլորը չես թվարկի։ Սրանց շարքում իր ուրույն տեղն ունի Ուկրաինան, որի տարածքում հայերը հայտնվել են դեռևս 11-րդ դարում՝ փրկվելով թուրք-սելջուկների ավերիչ արշավանքներից։

Վայելելով աշխատասեր ու դինամիկ ազգի համբավ, հայերը արագ հարմարվում էին տեղական պայմաններին, դրսևորելով իրենց որպես հմուտ արհեստավորներ և հաջողակ վաճառականներ։ 13-14-րդ դարերում իրենց բնակատեղիները կազմավորելով Գալիցկո-Վոլինյան իշխանապետության Գալիցկո-Վոլինյան իշխանապետության այնպիսի քաղաքներում, ինչպիսիք են՝ Լվովը, Լուցկը, Վլադիմիրը։ Նրանք կարճ ժամանակահատվածում իրենց ձեռքում կենտրոնացրին ուկրաինական հողերի և Մերձավոր ու Միջին Արևելքի միջև ընթացող առևտուրը։ Եվ պատահական չէր, որ 17-րդ դարի ձեռագիր փաստաթղթերից մեկի վկայությամբ վաճառականների կողմից Արևելքից ներկրվող ապրանքները կոչվում էին «Յավավայն»: «Յայկական»:

Բազմաթիվ փաստաթղթեր վկայում են, որ հայկական գաղթօջախներն ուկրաինական տարածքներում օգտվել են որոշակի ինքնավարությունից (տես Կազիմիր Գ-ի հավաստագիրը1415թ.ապրիլի3-ինՎլադիսլավ Բ-ի կողմից հայկական համայնքին իրենց իրավունքներից օգտվելու հնարավորություն տալու մասին), հաճախ ստացել են բազմաթիվ այլ արտոնություններ, առանձնապես առևտրի

այն պատությունուի, առաժանապոս առադրվ մեջ (տե՛ս Սիգիզմունդ Ա թագավորի 1523 թ. ապրիլի 11-ի հրովարտակը)։ Մի բնորոշ մանրամասն ևս։ Երկար ժամանակ պետականություն չունենալով, ճակատագրի բերումով աշխարհի ինչ ծայրում էլ որ հայտվել են հայերը, կարծես թե, ղեկավարվելով ինչ-որ բարձրագույն բնազդով, hիմնականում ամենուրեք ինքնակազմավորվե<u>լ</u> որսավանուս ասնուրաց լոքնապվապվակուրվել են ազգային համայնքների` որպես կանոն, հայկական եկեղեցու շուրջը և բացել հայկական դպրոցներ։ Օրինակ, Լվովյան համայնքի ավագանու խորհրդի որոշման մեջ հստակ շեշտվում էր, որ «մեր երեխաները տարրական կրթություն պետք է ստանան մեր մայրենի հեռվակ մեր մայրենի լեզվով և միաժամանակ լատիներենով»։

Պետք է ասել, որ շնորիիվ ազգային եկեղեցու, որը հանդես էր գալիս որպես կապակցող գործոն, ինչպես նաև դեռևս 405 թ. Սուրբ Մեսրոպ Մաշտոցի ստեղծած սեփական ազգային գրով, հայերը աշխարհի տարբեր ծայրերում, անկախ բոլոր փորձություններից, պահպանվել են առ այսօր՝ որպես ազգ։ Ուկրաինայի արխիվներում պահպանվող միայն Կամենեց-Պոդոլսկի հայկական դատարանի ակտերը կազմում են հազարավոր էջեր։

Եվ նման բազմաթիվ փաստեր վկայում են, որ հայ-ուկրաինական պատմական կապերն ունեն բավականին խոր արմատներ։

– Օրերս այցելեցինք եռաբլուր։ Արցախի հերոսամարտերում զոհված ազատամարտիկների շիրիմների 710 զոհվածների թվում տեսանք ուկրաինացիների, ռուսների և այլոց շիրմաքարեր։ Ի՞նչ կասերք այդ կապակցությամբ։

- Ես ուսումնասիրում էի պատմական գրավոր հուշարձանները, հատկապես 17դարի Ուկրաինայում ազատագրական շարժումների ՝՝ վերաբերյալ և գիտեմ, որշատ հայեր էին մասնակցել Ուկրաինայի ազատագրական պայքարին՝ Իրգդան

Խմելնինցկու գլխավորությամբ զակների մասնակցությունը Խոտինի 1621 թ. ճակատամարտում և ուկրաինալեհական միացյալ բանակը կանգնեցրեց արշավանքը։ բուրք-բաբարական ճակատամարտում իր խիզախությամբ առանձնապես աչքի է ընկնում հետման Պ. Սագայդաչնին։ Նրա մասին գրում է հայ հեղինակ Յովհաննես Կամենացին, խիզախությամբ

որի մականունը նշում է նրա բնակության վայրը՝ քաղաք Կամենեցը (տե՛ս Յովհաննէս Կամենացի «Պատմութիւն Խոթինու», Ե. 1964)։ Իսկ հայկական տարեգրությունները, որոնք գրվում էին Ղրիմում, իրենց հերթին բազմաթիվ վկայություններ են պարունակում զապորոժցիների դեպի ղրիմյան ու անատոլիական ափերը կատարած հաղթական արշավանքների մասին։ Առանձնապես կարևորն այն է, որ Ուկրաինայում գտնվող հայկական պատմական աղբյուրները, թույլ են տալիս ընդգրկուն պատկերացում կազմել մի քանի հարյուրամյակների ընթացքում որ քասի ռայյուրասյակների ըսթացքում ուկրաինացիների ու հայերի զարգացող բարեկամական փոխհարաբերությունների մասին, որոնք մեկ անգամ չէ, որ միմյանց աջակցել են ծանր ժամանակահատվածներում։ Կազակական զորքերի մեջ շատ էին հայազգի մարտիկներ, որոնք աչքի էին ընկնում իրենց քաջությամբ ու ռազմավարական հմտությամբ։ եվ իզուր չէր, որ նրանցից շատերը, այդ հատկությունների շնորհիվ հասել էին նույնիսկ գնդապետի կոչման։ Մեզ հայտնի է նաև, որ հայերը Յայրենական Մեծ պատերազմում քաջաբարենկռվել Ուկրաինայիազատագրման համար։ Միայն Կիևի կռիվներում 23 հայ զինվորներ արժանացել են հերոսի կոչման։

Բնական է, որ այն ուկրաինացիները, որոնք կապված են եղել Յայաստանի հետ, նույնպես գազված գեղը՝ հայտնմանի հետ, հույսնվան անտարբեր չէին կարող լինել հայ ժողովրդի ճակատագրի նկատմամբ։ Երևի իրենցից ամեն մեկն իր պարտքն էր համարում վարվել այնպես, ինչպես իր խիղճն էր թելադրում։

Յայաստանում կա՞ ՈԻկրաինական

– Յայաստանի ՈԻկրաինական համայնքը բաղկացած է հիմնականում հասուն տարիքի կանանցից, որոնք իրենց ժամանակին ամուսնացել են Ուկրաինայում սովորող կամ ծառայող հայ երիտասարդների հետ։ Այս առումով ես հիացած եմ, որ չնայած 90-ական անուսով են որացած են, որ չնայած 90-ական թվականների ծանրագույն պայմաններին, նրանք մնացին կիսավեր Յայաստանում, որպեսզի կիսեն իրենց ամուսինների ճակատագրերը՝ ճիշտ ինչպես Եղիշեի մոտ։ Յիշենք նրա երկի հանճարեղ հատվածը, «Յայոց աշխարհի փափկասուն տիկնայք...», որտեղ գովերգվում է հայ կանանց արիությունն ու արժանապատվությունը։

Յայաստանում ՝ է ասեմ, ՝ որ ուկրաինացիների «Ուկրաինա» ֆեդերացիան, որը կազմավորվել է 1995 թ. ակտիվ գործունեություն է ծավալում։ Այն ուղղորդված հայաստանաբնակ ուկրաինացիների պահանջմունքների ուկրաինական մշակույթի, բավարարմանը ավանդույթների և սովորությունների պահպանմանը։ Ֆեդերացիայի ղեկավարությամբ ստեղծվել են սպորտային բաժանմունքներ` Վանաձորում, Գյումրիում, Յրազդանում, Իջևանում, Սևանում։ Ֆեդերացիային կից կազմավորվել է 4 սիրողական խումբ՝ «Դնիպրո» երգչախումբը, «Վերբիչենկա» վոկալ համույթը, «Զվինոչոկ» վոկալ և «Մալյատկո» պարային մանկական իամույթները։ Արդեն մի քանի տարի է՝ «Զվինոչոկ»

մանկական համույթը մասնակցում է «Արտեկ»-ում անցկացվող «Մեր երկիրը Ուկրաինան է» միջազգային մրցույթ-փառատոնին, անգամ արժանացել է դափնեկրի կոչման։

Յայաստանի ուկրաինացիների ֆեդերացիան ունի իր տպագիր «Դնիպրո-Սլավուտիչ» թերթը, որը լույս է տեսնում ամիսը մեկ անգամ՝ ուկրաիներեն և հայերեն լեզուներով։

— Ինչպիսի՞ն են հայ-ուկրաինական քաղաքական հարաբերությունները և ի՞նչ հեռանկարներ կան տեսադաշտում։

– Կարծում եմ, որ մեր երկրների միջև բաղաքական հարաբերությունները հաջող են ընթանում։ Այսօր երկու երկրների կողմից էլ ներուժ և փոխադարձ հետաքրքրություն կա։

Յիմքում ուկրաինացի և հայ ժողովուրդների դարավոր բարեկամությունն է։ Ե՛վ Յայաստանի, և՛ Ուկրաինայի համար, հաջողության գրավականը ժողովրդավարության հաստ ֆինանսական ռեֆորմների իաստատման անցնելն է, Եվրոմիության լիիրավ անդամ դառնալը, ինչպես նաև առևտրատնտեսական համագործակցության փոխադարձ շահագրգռվածությունը։

Յայերենի Ձեր հիանալի իմացության համար ցանկալի է, որ այս hարցազրույցը մեր թերթում տպագրենք և՝ հայերեն, և՝ ուկրաիներեն, և՝ ռուսերեն։ Արդյո՞ք

– Որքան ինձ հայտնի է, Ուկրաինայում կամ Ռուսաստանում ապրող Ձեր որոշ հայրենակիցներ հայերեն խոսել չգիտեն։ Անկեղծ ասած, դա ինձ տարօրինակ է թվում։ Լեզուների իմացությունը շատ կարևոր է բոլոր ժամանակներում և ամենուր՝ հատկապես 21րդ դարում։ Սակայն մայրենի լեզուն ինչպե՞ս յեր ընդանալ։ Ժողովրդական առածն ասում է. «Ինչքան լեզու գիտես, այնքան էլ՝ մարդ ես...»։ Բայց կա նաև ընդհանուր մի լեզու, որ ցանկալի է իմանա ամեն ոք։ Դա լեզու, որ ցասվալը է ըսանա անեն ոք։ Կա մարդասիրության ու խաղաղության, սիրո ու մշակույթի լեզուն է, որի իմացությունն անհրաժեշտ է յուրաքանչյուր ազգի, ինչպես նաև համայն մարդկության համար... Եվ օգտվելով առիթից ես ողջունում եմ այն փաստը, որ Ուկրաինայի Յայերի Միության

«Յայկական լրաբեր» թերթում արդեն մեծ տեղ է հատկացվում հայերեն լեզվով գրված նյութերին ու հոդվածներին; Յաջողություն եմ ցանկանում այդ կարևոր հայրենասիրական ու հայասիրական գործում, որ կատարում է խմբագրությունը։ Կարևոր է նաև, որ խմբագրությունում աշխատեն բանիմաց, հետաքրքրասեր, նրբանկատ մարդիկ, որոնք քաջ գիտակցում են իրենց վրա դրված վեհ առաքելության նշանակությունը։

> -Անչափ ներշնչված և զգացված ենք։ -Շնորհակալություն:

Посол Украины в Армении Александр Божко в беседе с главным редактором «Армянского Вестника» отметил глубокие исторические и культурные корни, связывающие два народа на протяжении многих столетий. Александр Божко рассказал о своем литературном творчестве, связанном с переводами произведений армянских классиков на украинский язык, и особо выделил перевод эпоса «Давид Сасунский», который, к сожалению, несколько лет находится в одном из украинских издательств. Посол коснулся истории армянских общин Украины, обращая внимание на вековую истории, права самоуправления, архитектурное наследие, весомую лепту в развитии торговли, армян-казаков, входивших в армии гетманов П. Сагайдачного и Б. Хмельницкого, а также ценность армянских летописцев в истории. Александр Иванович рассказал об украинской общине в Армении, о созданной в 1995 г. украинской федерации «Украина», которая ведет активную культурно-просветительскую деятельность, о существовании украинского хора «Дніпро», детского ансамбля «Дзвіночок», ансамбля украинской песни «Вербиченька», детского хореографического ансамбля «Малятко», а также ежемесячной газете «Дніпро-Славутич».

ПОДПИСАТЬСЯ НА ГАЗЕТУ МОЖНО В ЛЮБОМ ОТДЕЛЕНИИ СВЯЗИ «УКРПОШТА». ПОДПИСНОЙ ИНДЕКС: 96301

ՆՈՐ ՄՏԱ국ՂԱՑՈͰՄ

«ԾՆՈՂՆԵՐԻ ԱՅԳԻ»

Գրիգոր Լուսավորիչ հայ Առաքելական եկեղեցու և մշակույթի կենտրոնի բակի մի գողտրիկ անկյունում բացվեց, այսպես կոչված «Ծնողներիայգի»։ Սադարձյալ Կանանց միության խորհրդի նոր նախաձեռնության արդյունքն է, նոր մտահղացման ծնունդ։ Բոլորովին վերջերս կանանց խորհրդի նիստում քննարկվեց այդ նոր մտահղացումը (հեղինակ և նախաձեռնող, խորհրդի նախագահ Աննա Գևորգյան) ու անմիջապես խոսքը վերածվեց գործի։ Արագ կարգով համախմբվեցին բոլոր ուժերը՝ ֆինանսական, տնտեսական դիզայներական-ձևավորման, աշխատանքային –կազմակերպչական և բացարձակապես մի քանի օրերի ընթացքում արդեն պատրաստ էր «Ծնողների այգին»:

Սա նունպես հայկական ավանդույթների խոր արմատներ ունի` խոնարհ հարգանք ավագների հանդեպ։ Այն նախատեսնված է հայրիկների ու մայրիկների, պապիկների ու տատիկների և այն անձանց համար,ովքեր ցանկություն ունեն իրենց ազատ ժամանակն ու հանգիստն անցկացնելու բնության այս hրաշալի վայրում՝ ծովի ափին, hայկական եկեղեցու և հոյակերտ մշակույթի կենտրոնի հարևանությամբ։ Յապա «Ծնողների այգու» նույնպես հրաշալի ու ճաշակով ձևավորու՞մը։ Դիզայներ տիկին Աննան մշակույթի կենտրոնի շինարարության ավարտից հետո թույլ չէր տվել դեն նետելու թափոնները՝ ոչ պիտանի քարերի, փայտի, մարմարի կտորտանքները։ Դրանցով այգում զովաշունչ ծառերի ներքո ստեղծվեցին

հայկականկոլորիտ արտահայտող պատկերներ, մանրակերտեր, կառուցվեցին երևանյան մայր – հրապարակի երգող, գունավոր շատրվանի օրինակով գեղեցիկ շատրվան, քարակերտ, նաև ծաղկաշատ զբոսուղիներ, տեղադրվեցին hանգստի տաղավարներ, սեղան-ա~~ք~~ոռներ, տրամադրվեցին նարդի, շախմատ և այլ խաղատեսակներ։

Յունիսի 21-ին «Ծնողների այգու» բացման հանդիսավոր արարողությունը Սուրբ հայր Լևոնի օրինանքից և ողջյունից հետո Օդեսայի համայնքի նախագահ Սամվել Տիգրանյանը և եկեղեցական խորհրդի ատենապետ Վանիկ Երանոսյանը կտրում են բացման ժապավենը։ Ներկաների ջերմ ծափերի ներքո` բոլորը ողջունում են միմյանց, բացվում են շամպայնները...

Այնուհետև Կանանց խորհրդի անդամ Լորետտա Գրիգորյանցն ասաց.

-Մենք փառք ենք տալիս Աստծուն և մեր երախտագիտությունը հայտնում եղբայրական, բարեկամ Ուկրաինական ժողովրդին ու ղեկավարներին, որ հնարավորություն են տվել իրենց հողում աշխատենք, ստեղծագործենք` ապրենք հայավարի,զգանք բույրը հայրենիի և ունենանք մի կտոր մեր փոքրիկ Յայաստանի զգացողությունը:

> **ഗ്യരാല** Մշակույթի կենտրոնի կանանց միության խորհրդի անդամ

«Ծնողների այգու» բացման արարողությունից։

Открытие «Родительского сада»

На одном из последних заседаний Одесского женского комитета у госпожи Анны, председателя комитета, возникла идея создания «Родительского сада». Благодаря усилиям автора идеи и ее непосредственному вдохновителю комитет в скором порядке перешел от слова к делу. И вот в воскресенье, 21 июня, во дворе церкви Св. Григория Просветителя состоялось торжественное открытие «Родительского сада», которое согласно традиции и канонам началось с освещения и проповеди архимандрита Левона. Торжественное право отрезать ленты было предоставлено председателю одесской армянской общины Тиграняну Самвелу и председателю церковного приходского совета (атенапету) Ванику Ераносяну.

Армяне Молдавии совершили паломничество к церкви Св. Григория Просветителя

14 июня Армянская Апостольская церковь празднует один из великих праздников – День основания Кафедрального Собора «Катогике» Св. Эчмиадзина. В этот день группа верующих из Молдавии во главе со своим духовным пастырем иеромонахом Сааком Закаряном совершили паломничество к Одесской церкви Св. Григория Просветителя. Паломников приветствовал духовный пастырь одесских армян иеромонах Левон Гулян. Св. литургию служили иеромонахи Левон Гулян и Саак Закарян. После св. литургии Владыка Украинской Епархии Армянской Апостольской церкви архиепископ Григорис Буниатян прочитал проповедь о значении и роли Первопрестольного Св. Эчмиадзина в истории армянского народа и даровал благословение своей пастве. Затем был организован благочинный обед - «матах», который раздавался всем верующим. Совместное празднование большого праздника и паломничество соотечественников из соседней Молдавии к Одесскому храму символизируют двустороннее прекрасное взаимоотношение и хорошую взаимную связь двух общин.

Մեր թերթի լավագույն՝ ընթերցողներից է իրավաբան-երգիծաբան **Գրիգոր** Մելիք-Սարգսյանը;

Յայրենասեր, ազգասեր, մարդասեր ու կատակասեր այս հետա<u>ք</u>րքիր անձնավորությունն իր հրատարակած 20 գրքերից մոտ վեց-յոթը հեղինակային ջերմ մակագրությամբ նվիրել է մեր լրատվական կենտրոնին և «Արմյանսկի վեստնիկ» թերթի խմբագրությանը, որոնց կանդրադառնանք առաջիկայում` հատկապես երգիծական ստեղծագործություններին,

Իսկ այժմ տպագրում ենք՝ հատուկ մեր թերթի համար գրված լուրջ, հայրենասիրական հետևյալ ոտանավորը։

ԵԿԵՔ ԱՊՐԵՆՔ ՅԱՅԱՎԱՐԻ

երբ որ Աստծո կամքով բարի Սրտում Յայոց լեռնաշխարհի Ստեղծվեց հայ ազգը արի, Յայն ապրում է հայավարի։

Այժմ շեմին բացվող դարի , Փորձանքների դեմ վիթխարի, Որ մեր կյանքը չխաթարվի, Եկեք ապրենք հայավարի։

Որ երկիրը մեր Նաիրի Կրկին ծաղկի ու դալարի , **Յալոզ ներուժը վարարի**, Եկեք ապրենք հայավարի։

Որ հայն ապրի մարդավարի, Իր հայրենի հողը վարի, Արգելքները հաղթահարի, եկեք ապրենք հայավարի։

Որ ոսոխը նենգ ու վայրի Մեր սուրբ հողը չգրավի, Բելը Յայկից նետահարվի, եկեք ապրենք հայավարի։

Որ մեր ազգը միավորվի Ավանդույթով Ավարայրի Եվ պառակտումը դադարի, եկեք ապրենք հայավարի։

Յայն հայի հետ սիրով վարվի, Օտարներով շատ չտարվի, Յալոց կանանց սիրահարվի, եկեք ապրենք հայավարի։

Որ փեշերին Մասիս սարի **Յայը կրկին խրոխտ պարի** Միասնական մի քոչարի, Եկեք պարենք հայավարի։

Որ փափագը մեր կատարվի, Յույսն ու լույսը չխավարի Աստված մեզ միշտ սատարի, Եկենք ապրենք հայավարի։

«Я народжений у Вірменії, Батьківщина ж моя — Україна й Кривий Ріг»

Форум представників майже усіх національних громад Кривого Рогу відбувся минулої неділі у розважальному центрі «Голлівуд». Нагодою стало вшанування на міжнародному рівні голови вірменської громади, депутата міської ради О. Мкртчяна.

Вів захід А. Аванесян — голова ради всеукраїнських громадських організацій національних меншин при Державному комітеті з питань національностей та релігії, член ради з етно-національної політики при Президенті України. Першим виступив ректор Ванадзорського інституту управління «Санаін» А.Зурабян; звернувшись до історії Вірменії, він наголосив на необхідності нації триматись стрижня, оскільки вірменська діаспора у кілька разів перевершує кількість населення країни. Щороку найвидатніших людей з вірменським корінням відзначають особливо. Цього разу звання почесного професора в галузі економіки, менеджменту і права присвоїли О. Мкртчяну.

Овсепу Гургеновичу вручили червону професорську мантію, диплом, золоту медаль. Після офіційної частини церемонії розпочалась злива щирих вітань. Прекрасні слова на адресу щойно посвяченого професора промовляли народні артисти Вірменії А. Азізян і Д. Саркісян, начальник відділу з питань внутрішньої політики та зв'язків з громадськістю виконкому Криворізької міськради – помічник міського голови А. Полтавець, чільники польської, грузинської, єврейської та інших громад. Рефреном звучало: ця подія ϵ у тім числі й оцінкою, символом національного порозуміння у Кривому Розі. А як висловився один промовець: «Ми – різних національностей, але належимо єдиному місту!».

Багато хто вклонявся О. Мкртчяну за широту душі, меценатські вчинки. Він же сам сказав:

 Я народжений у Вірменії, батьківщина ж моїх дітей — Україна, отже, і моя. Доля України і Кривого Рогу мені вкрай важлива, докладаю максимальних зусиль, щоб криворіжці добре жили, мали широкі можливості працювати й відпочивати, як справді належить європейцям

Вірменсько-криворізька душа

Спілкування з відомими особистостями зазвичай не просто зав'язати – постає концептуальне: «З чого ж розпочати?!». О. Мкртчян має вдосталь чеснот, але у випадку з ним це вирішується просто. Організатора і голову вірменської громади міста, звісно, слід розпитати про самобутність національної душі.

 Короткою фразою складно передати неповторність національного духу будь-якої нації. вважає Овсеп Гургенович. – Пошуку точної відповіді на це треба шукати у багатовікових кметнішою рисою вірмен, можливо, є гостинність й величезна щиросердність до земляків. Ми взагалі володіємо талантом всюди швидко знаходити людей свого народу. Не лише радо вітати. а лійсно локлалати максимум зусиль для взаємної допомоги. Помічаю, як останнім часом такі стосунки відроджуються і поміж українцями. Це прекрасно!

– Розкажіть про себе: як би Вам хотілось, щоб Вас сприймали оточуючі.

- Не звик популяризувати власну персону, проте спробую. Віддаю перевагу мовчазній праці, без вихідних, з ранку до пізнього вечора. Мабуть, найкраща рекомендація про будь-яку ділову людину - створення нових робочих місць. Цим і займаюся.

Початок моєї біографії був звичайним. Народився у Вірменії, у школі серйозно займався

боксом, тому обрав фах учителя фізкультури. Якось приїхав до Одеси погостювати. Дуже сподобалось. Далі товариші запросили до Кривого Рогу, місяць не міг знайти сили покинути це чудове місто. Невдовзі знову напросився сюди. Бачачи моє захоплення Кривим Рогом, знайомі прямо запропонували переїхати.

Трапилось не 35 років тому. Підшукав роботу різноробом у їдальні. Мав диплом про вищу освіту, але не цурався найбруднішої праці. Згодом започаткував

Завжди кажу: «Вірменія — моя тьківшина. Україна ж улюблена батьківщина». Тут я повністю сформувався, у Вірменії, на жаль, лишились тільки шкільні приятелі, та й тих все

З чого починалась і що нині представляє собою вірменська громада?

- Необхідність згуртування з'явилась десь у середині 90-х років. З головних причин утворення стало бажання донести землякам думку, що ми живемо не на історичній батьківщині, тому треба шанувати закони і моральні порядки України, та в той же час не «розчинитись», зберегти своє духовне начало. Гідним чином показати «вірменське обличчя», як уміємо трудитись і все найкраще з надбання нашого народу можна лише спільними зусиллями

Не всі наші етнічні родичі стають членами громади. Перша вимога - приносити суспільну користь, хто шукає легкий шлях, конфліктує із законом — з тим нам не по дорозі. Деякий час навіть тісно співпрацювали з міліцією, допомагали знаходити у своєму середовищі правопорушників. Жодним чином не вважаю це якоюсь зрадою, скоріше, вина повністю лежить на тих, хто бруднить добре ім'я нашого народу.

На сьогодні вірмени чітко організовані, спрямовані на добросовісну працю, тепер ніхто не має нагоди чимось нам дорікнути. Мова не про утвердження певного позитивного іміджу суть у самому стилі життя.

В один момент я збагнув, що вірмени потроху втрачають національні духовні скарби. Асиміляція, власне, невідворотна, проте цей процес треба контролювати. Дитина, народжена в Україні, повинна таки знати мову, перейняти самобутність батьків – або хоч одного з них. Відверто кажучи, таке спостерігав і за своєю донькою. Не бачив іншого способу зарадити такому об'єктивному явищу, як облаштувати вірменську недільну

Перший потік її учнів майже зовсім не знав вірменської мови. За відносно короткий термін вони освоїли національну грамоту, якщо на розмовному рівні існує простір для вдосконалення, то читають і пишуть вже вільно. Розучуються народні танці, пісні, шиємо традиційні костюми. Спочатку було понад 200 дітей, тепер дещо менше. Навчальну літературу завозимо з Вірменії, учителі – з вищою освітою, здебільшого професійні викладачі вірменської мови та літератури.

З дітьми зрозуміло, а яку віддушину знаходять дорослі?

Найчастіше разом відзначаємо свята – українські й вірменські. Наша земля дуже щедра на них, це тішить, водночас, як на мене, надто багато часу відволікає, бо роботу я таки ставлю на провідне місце. Намагаємось дотримуватись релігійних свят, Вірменська апостольська церква існує за григоріанським календарем, тому дати не співпадають із православними, хоча в цілому віра у Христа єдина. Зауважу, що на рідній землі особисто я, напев-

но, не так би ревно дотримувався обрядів, за даних же обставин будь-яка діаспора мусить якнайретельніше виконувати культурні ритуали. Адже в тім числі і їм завдяки вірмени протягом століть не втратили самоідентифікацію, розпорошившись по світу.

Використовуємо кожен привід зібратись разом, влаштовуємо дитячі концерти, нерідко і дорослі виходять на сцену.

– Настільки відомо, Вірмени ппотягом тривалого періоду досить гостро конфліктували з деякими кавказькими сусідами. У нинішній час вдалось приборкати давні образи?

- Стосовно Кривого Рогу цілком і повністю знайшли примирення! Маю багато відданих друзівазербайджанців, ніякі претензії між нашими народами не стають на

заваді особистим стосункам. І на Кавказі ворожнеча давно згасла, хіба що, трапляється, підступні політики роздмухують націоналістичні протистояння.

Менталітет кавказьких народів дуже подібний – усі відкриті, товариські. Недавно довелось почути: «От якби українці так дружно співіснували». Сильно і в українцях проявляється така риса, тільки ж України – майже 50 мільйонів, а населення тих держав усього по кілька мільйонів, там усі процеси значно яскравіше проявляються.

— Bu — відомий меценат. Даруйте за прямолінійність, але навіщо це Вам?

 Прагну не афішувати свою доброчинність. Всевишній бачить, хто чим займається на землі, мені усвідомлення цього досить. До благодійності, мабуть, спонукає християнська мораль. На початку 90-х, коли загальне зубожіння особливо далося взнаки, я мав можливості у своїх кафе і ресторанах запрошувати малоімущих пенсіонерів на безкоштовні обіди. Тоді також часто допитувались, з якою метою це роблю. Ніби обов'язково для доброї справи потрібно шукати причини. Відповідав, що у Вірменії, ще біднішій за Україну, проживають мої родичі, можливо, і їм хтось допоможе, як тут комусь я.

— Як трапилось, що 15-ту школу називають школою Мкртчяна?

 Заходжу до тої школи, мов додому, і учні горнуться, як до рідної людини – мені такої подяки достатньо. Дружба із

15-ю школою розвинулась за збігом обставин. Ставши вперше депутатом міської ради, на дільниці гримав кілька навчальних закладів. Посприяв тій школі у якихось дрібницях, точно й не згадаю, чи дах полагодили, чи труби замінили. Бачу – директор над усе старається для дітей. Написала невдовзі вона заяву про якусь допомогу – і не

на моє ім'я. Здивовано запитую: «Як, ви не хочете, щоб я опікувався вашою школою?!» Може, директор не запам'ятала моє

Переймаюсь не лише матеріальними проблемами школи. Буває, доводиться і нерадивих

батьків виховувати, щоб краще дбали про дітей. Діє Фонд Мкртчяна (років, здається, 13), відмінникам у кінці року вручають в конвертах грошове заохочення. Переконаний, то вагомий стимул для успішного навчання. Завжди готовий дати «моїй» школі що завгодно, від комп'ютерів до ремонту.

Власне, і у депутати пішов для розширення можливостей допомагати людям, особисто мені мандат нічого не приніс — та і не прагнув ніяких персональних вигод. Але коло повноважень для плідної громадської роботи статус депутата значно розширює.

– На Вашу думку як депутата міської ради, які місцеві проблеми потребують негайного вирішення?

- Подолання кризи неплатежів за комунальні послуги, а саме головне – за газ. Дай, Боже, здоров'я міському голові - не знаю мудріших політиків за Юрія Вікторовича Любоненка. От якби трапилось диво і Криворізька міська рада з ним на чолі перемістилась у повному складі до Києва у державі швидко навели лад.

Недавно зустрівся взагалі з ганебним випадком. Громадянка отримувала субсидію, мала пільги і користувалась прихованою електропроводкою, тобто, крала електрику. Деяке «шкідництво» глибоко проникло у свідомість, а з таких позицій навряд чи можливо гідно оцінити конструктивні здобутки органів самоврядування.

— На прощання обговорити б якусь приємну тему. Чим особливі вірменські жінки?

Моя дружина – українка, брати одружені на вірменках. Коли наші половинки зустрічаються (власне, й так майже нерозлучні), вони нерозлийвода, однаково мислять і сприймають світ. То для чого розмежовують за напіональністю? Кажуть кавказькі жінки покірні. Все залежить конкретно від родини, безпутнім чоловікам і вірменки дають доброї прочуханки. Любов, подружня гармонія — універсальні поняття для усіх народів.

— Який Ваш улюблений тост?

- Зазвичай піднімаю келих за сімейний добробут, здоров'я близьких - не претендую на оригінальність, бо важливішого просто не знаю. Бував у Італії. Тамтешні люди за столом ведуть розмови винятково про їжу, якщо і виголошують тости, то, як не дивно, також суто кулінарні. Мрію дожити до таких часів, коли наше життя стане наскільки щасливим, що просто відпаде необхідність додатково щось бажати собі чи комусь із ближніх.

Тарас Затульний,

завідуючий відділом культури та молоді Криворізької міської комунальної газети «Червоний гірник», член Національної спілки журналістів України

ПОДПИСАТЬСЯ НА ГАЗЕТУ МОЖНО В ЛЮБОМ ОТДЕЛЕНИИ СВЯЗИ «УКРПОШТА». ПОДПИСНОЙ ИНДЕКС: 96301

ԳՈՐԾԸ ՅՈԳՈԻ ՅԱՅԵԼԻՆ

Աշխարհը սրտիս մեջ առնեմ ես Ու սրտանց մորմոքեմ, հիանամ. Թե ապրեմ սրտո՛վ ապրեմ ես, Մահանամ ` թող սրտի'ց մահանամ...

Ս.Կապուտիկյան

երկու տարի առաջ էր... 2007 թվականի աշնանը, երբ նրանք բավականաչափ երկար ընդմիջումից հետո, այցելեցին Ստեփանավան... Թիվ 2 մանկապարտեզը դարձյալ անմխիթար վիճակում ինչպես և էր`

Տիկին Մեդեային հուզեցին մանկապարտեզի սոցիալտնտեսական պայմաններն ու նա իր որոշումը հայտնեց ընտանիքի անդամներին՝ սատար կանգնելու անմխիթար վիճակում գտնվող երեխաներին։ Տեր և տիկին Սլավիկ և Մեդեա Կարաջյանները իրենց հնարավորությունների սահմաններում գնեցին մի քանի էլեկտրատաքացուցիչներ (քանի որ աշուն էր ու ցուրտ) բարձեր, ներքնարկներ, գորգեր, բազմազան խաղալիքներ, և որ ամենակարևորն է, hարուստ ճաշացանկ` մսեղեն կերակուրներով, մրգեղենով քաղցրավենիքով։ Երեխաների երջանկությունից փայլող աչուկները սաստիկ հուզեցին տիկին Մեդեային ու նա որոշեց, ձևակերպել իր թոշակը և տրամադրել մանկապարտեզին ,որպեսզի ամսվա գոնե մեկ օր` տրվի

Ստեփանավանի թիվ 2 մանկապարտեզի սաներն ու իրենց բարեսիրտ դաստիարակները։

տոնական ճաշ։ Այն նախատեսվեց յուրաքանչյուր ամսվա 22-ին։

¬ Յետագայում «Լոռու մարզ» թերթը պետք է գրեր .«... Վեց խմբի համար նախատեսված 1300 քառ. մետր տարածք ունեցող մանկապարտեզում,ցավոք, մեկ խառը խումբ է գործում ,որտեղ հաճախում են 30 երեխաներ։ շահագործման է հանձնվել երկրաշարժից շինարարական մեծ թերություններով ...հարթ տանիքից իոսող անձրևաջրերը սպառնում են քայքայել ամբողջ շինությունը...Եվ ահա առաջին անգամ

шյи մшնկшщшրтեզին օգնությшն ձեռք է մեկնում Օդեսայում բնակվող Կարաջյանների ընտանիքը։ Օրը մանկապարտեզում տոնական էր. սաները մասնակցում «Յրաժեշտ աշնանը» հանդեսին: Երեխաների ուրախությունը կրկնապատկվեց, երբ բարերարներից ստացան բազմատեսակ նվերներ...»

..Բարեգործությունը շարունակվում է մինչև այսօր ու այսուհետ ևս կշարունակվի` ամսվա մեջ մեկ օր «Տոնական ճաշ» երեխաներին ծրագրով։

Կարևոր է, որ բարեգործության այս տեսակը ըստ հնարավորության է և ի սրտե։ Գուցե մարդիկ գտնվեն, որ ասեն՝ քիչ է, բայց՝ այն՝ մեր կարծիքով՝՝ բարի հոգու hաճելի ճիչ է։

...Մեկ ամիս առաջ տիկին Մեդեան նորից Յայաստանում էր, այս անգամ աշխատանքային գործուղմամբ, սակայն նա չմոռացավ մեկ- երկու օրով այցելել իր հովանավորյալներին ու նույնպես մատուցել նվերներ:

ահա անսպասելի, հաճելի անակնկալ. թիվ 2 մանկապարտեզում, երբ Ստեփանավանի լսում են, որ Օդեսայի մշակույթի կենտրոնում պետք է բացվի հայկական մանկապարտեզ, շտապում են բարերարներին հայտնել իրենց երախտագիտությունը։ Տնօրեն Կարինե Ներկարարյանը, դաստիարակչուհի Սուսաննա Յովսեփյանը հաճելի մակագրություններով, Մ.Աթյանի միջոցով Օդեսա են ուղարկում «Մաթեմատիկան մանկապարտեզում» ծավալուն ձեռնարկը, տարբեր տարիքային խմբերի երեխաների դաստիարակության մեթոդական ցուցումներ,ձեռնարկներ, միջոցառումների և անգամ` աշխատանքային իրենց ծրագրեր, մանկապարտեզի սաների ձեռքերով նկարած՝ նկար- նվերներ, փոքրիկ դերակատարումների ոտանավորներ և այլն։

բարեգործությունը երախտագիտությամբ փոխիատուցվեց դարձյալ բարեգործությամբ՝ սփյուռքի իրենց հայրենակիցների երեխաներին նվիրելով մայրենի լեզվով գրականություն:

Շնորհակալությ՚ուն բոլոր բարի սրտի մարդկանց։

> LԻՁԱ ՄՈՍԻՆՅԱՆ Կանանց միության խորհրդի անդամ

Ապագան կերտող գունավոր ձեռքերի հարմոնիան (նվեր)

³ԱՅԿԱԿԱՆ ՄՏՔԱՅԻՆ ԿԱՄՈԻՐՋ. ՈԻԿՐԱԻՆԱ-ֆՐԱՆՍԻԱ

Տուրիստական ուղևորությամբ Ֆրանսիայից ՈԻկրաինա էին եկել հետաքրքրասերների մի մեծ խումբ` այդ թվում նաև ֆրանսահայ մեր հայրենակիցները։ Շրջելով Ուկրաինայի տեսարժան վայրերով` մեկ օրով եղան նաև Օդեսայում։ Եվ առաջինը, որ նրանց հետաքրքրեց հետևյալ հարցն էր.

կ՞ան, հայկական -Rnu hայեր եկեղեցի կա՛՞..

Եվ երբ լսեցին, որ կան շատ հայեր, նշանավոր ու գործարար հայեր, ենեոեզի, մշակույթի կենտրոն` մշակույթի եկեղեցի, զարմանքն ու հիացումը

ֆրանսիայ հյուրերը խմբագրությունում կրկնապատկվեց . -Տարի-տարու մենք ավելի կզորեղնանք` Աստծո տված մեր խելք ու շնորիքովը,ասում է Ֆրանսիայում՝ Յայֆիլմի ներկայացուցիչ։ Յովհասսես Մասուպյասը: Եոյեսր Քյոսեյանը, Ֆիլիպ Մանուկյանը և մյուսները եղան՝ մշակույթի պալատում՝ «զինված» լուսանկարչական ապարատով` չէին ուզում աննկատ թողնել և ոչ մի հետաքրքիր կադր` սկսած «Յայոց թագավորներ» դիմանկարներից, պալատի շքամուտքի կեսմետրանոց «Այբբուբեն» տառերի քանդակներից՝ մինչև խոյակներն ու ծաղկային

Կանանց խորհրդի անդամներից մի քանիսը և ֆրանսահայերը։

Այնուհետև փոխանակվեցին բարեկամական

էլեկտրոնային հասցեներ՝ մտքային հայկական կամուրջ ստեղծելով Ուկրաինայի և Ֆրանսիայի միջև։

չքնաղձևավորումները։ Նրանք եղան նաև ինֆորմացիոն կենտրոնում,

երիտասարդաց

«Յայկական

ՈւՅՄ «Արմյանսկի վեստնիկ» թերթի խմբագրության աշխատանքներին,

իրենց հետ տարան թերթերի

հավաքածուի մի մեծ տրցակ` իրենց

երկրում ապրող հայերին տալու

հեռուստահաղորդումների

«ՈͰկրաինայի

ծանոթացան

միու-

ժամ»

վեր-

լուսանկարեցին

տառությունները,

հայերի

թյուն»,

համար։

Чувственный мастер-класс от коньяка 🕰

В один из прекрасных солнечных апрельских дней в нескольких заведениях Крыма проходили необычные мероприятия, разговоры о которых еще долго не умолкнут.

Легендарный армянский коньяк АрАрАт предложил знатокам качественных напитков особенную концепцию «5 чувств». Благодаря богатому вкусу, насыщенной текстуре, глубокому янтарному цвету, мягкому запаху настоящий армянский коньяк пробуждает в сердцах своих поклонников музыку наслаждения и раскрывается посредством пяти чувств (зрения, обоняния, вкуса, осязания, слуха). Для дегустации нескольких купажей АрАрАт – «Ани», «Ахтамар», «Наири» – гостям был предложен оригинальный дегустационный набор, в котором каждая составляющая подчеркивает достоинства коньяка.

ПЕРЕДПЛАТИТИ ГАЗЕТУ МОЖНА У БУДЬ-ЯКОМУ ВІДДІЛЕННІ «УКРПОШТИ». ІНДЕКС НАШОЇ ГАЗЕТИ: 96301

ԱՇԽԱՐՅԻ ՈՐ ԾԱՅՐՈՒՄ ԷԼ ԼԻՆԵՆՔ –ՅԱՅ ԱՊՐԵՆՔ, ՊԱՅԵՆՔ ՅԱՅ ԼԵԶՈՒՆ, ՅԱՅ ՄՇԱԿՈՒՅԹԸ, ՅԱՅ ԿՆՈՋ ՄԱՔՈՒՐ ՍԵՐԸ ԵՎ ՅԱՅ ԸՆՏԱՆԻՔԸ

Այս տարվա հունիսի 22-ին լրացավ սփյուռքահայ բարեկամուհուս՝ **Յայկուհի Սերոբյանի** «Յույսի շողեր» բանաստեղծությունների ժողովածուի հրատարակման 10-ամյակը։ Ահա թե ինչ է գրում գրքի գրախոս Լիբանանի Բեյրութ քաղաքից մեր թերթի ընթերցող Շահանդուխտը. «Յայկուհի Սերոբյան, Իրաքահայ ծնունդ մը է ,որ հասակ առած է հայրենասեր արվեստագետներու ընտանիքի մը մեջ։ Ան գաղթելով Միացյալ Նահանգներ, չէ մոռցած իր արմատները , որովհետև Յայ Օգնության Միության մեծ ընտանիքի շարքերուն մեջ և հայ վարժարանեն ներս շարունակած է իր ազգային , կրթական ու մշակութային ներդրումը, հօգուտ տարագիր հայու հայեցի դաստիարակության։ Յարազատ ու անկեղծ ապրումներու հանդիսարան մըն է Յայկուհի Սերոբյանի բանաստեղծական աշխարհը, ուր կբուրեն բնության տարերքով հարուստ հույզեր, հայրենասիրական ու քնարական բանաստեղծություններ, ուր կցոլան հոգեհույզ կարոտի զգացումներ,արդարության տենչեր՝ համամարդկային լարերով թրթռուն։ Երբ հայուհի մը անկեղծությամբ կարտահայտե իր սրտին խոսքը՝ կարժե ականջ տալ անոր։ Իր անունին հավատարիմ՝ Յայկուհի Սերոբյան պատգամ մը կփոխանցե իր բանաստեղծությունների միջոցով. հայ ապրիլ, պահել հայ լեզուն, հայ մշակույթը , հայ կնոջ մաքուր սերը և հայ ընտանիքը»։

Ներկայացնումենք հայկուհի Սերոբյանի հայրենասիրական բանաստեղծությունները «Յույսի շողեր» ժողովածուից։

Ոսկէ Տառեր

Ձեզմով ամբողջ ա<mark>շխարի ճանչցա</mark> Թէ հայն ով է ու զարմացա, Ձեզմով կապրինք <mark>անվ</mark>երջ դարեր Երեսունվեց ոսկէ տառեր։

Ձեզմով միայն հայո<mark>ւն վերեւ</mark> Ծագեց անմար փայլուն արեւ, Ձեզմով ալ մենք,դարեր-դարեր Կանմահանանք մեր **հայ տառե**ր։

Ձեզմով է որ հայ բար<mark>բառին</mark> Գտանք անյաղթ,անմե<mark>ռ հոգին,</mark> Ձեզմով միայն մենք մի<mark>ացանք</mark> Մէկ սիրտ ու մէկ հոգի դարձանք։

Ձեզմով կանթեղը Լուսաւորչի Յայուն տուաւ լոյսն հաւատքի, Որ այն օրէն ու յաւ<mark>իտեան</mark> Յայն ունենա իր սուրբ խորան։

Աղօթքները մեր ս<mark>րտերո</mark>ւն Յասան երկնքի սուրբերուն, Ձեզմով ճանցաւ, հայը հայուն Եղաւ տէրը իր փառքերուն։ Ձեզմով գտանք սուրբ Մեսրոպեան Երկինք տանող,գաղտնի ճամբան։

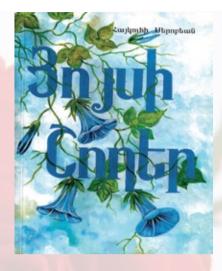
Յայրենի Յունտեր

Յայրենիքէս ծաղկի հունտեր Յետս բերի ցանեցի, Որպեսզի այդ ծաղիկներէն Շնչեմ բոյրը հայրենի։

Ու ամէն օր արշալոյսին Կ՚այցելէի հունտերուս, Առատօրեն ոռոգելով Կը սպասէի ծիլերուս։

Անցան օրեր ու ամիսներ Քնքուշ ծիլեր կեանք տեսան, Անյոյս սրտիս յոյսեր տալով Ծլող ծաղկի թուփ դարձան։

Ամիսները թաւալվեցան Ծաղիկ մը իսկ չտեսայ, Որքան զգոյշ խնամեցի Խամրած թուփեր հոն գտայ։

Կանաչ ու թարմ տերեւներս Եղան դալուկ ու տժգոյն, Ու պարտէզիս տաք գարունը Գնաց՝ եկաւ պաղ աշուն։

Այդ սպասած ծաղիկներս Երբեք,երբեք չտեսայ, Թուփերուն տակ մի քանի հատ Ծաղկիս հունտերէն գտայ։

Լաւ գիտեմ թէ այդ հունտերը Օր մը վստահ պիտ ծաղկին, Սակայն կուզեն ջուրն ու արեւ Ու հողը մեր` Յա յ ր ե ն ի։

<u> Յայրենիքիս աղբյուրները</u>

Գարունը մըն էր,խոր կարօտով Յայրենիքս այցելեցի, Ինչ աղբիւրէ որ ես անցայ Ագահօրեն ջուր խմեցի։

Ու այս գարնան վառ յուշերով Այդ գարունը ես կերազեմ, Ու որ աղբիւր մը կը տեսնեմ Յայրենիքս կը վերյիշեմ։

<mark>Ափս</mark>ոս,երբեք եվ ոչ մեկ տեղ

Գարնանդ պէս ես չտեսայ, Ինչ աղբիւրէ որ խմեցի Ջուրիդ համը ես չգտայ։

Եւ կերազեմ նոր գարնան հետ Ծաղկանց բոյրով ետ քեզի գալ, Աղբիւներուդ ջուրը ըմպել Որ յաւիտյան ես յագենամ։

Պանդուխտներ

Բոլոր աշխարհ թե որ պտտիմ Ու հարց տան ինձ որոնք են իմ, Ցանկացածներս որ բերեն տան Ոչինչ կուզեմ,ոչ իսկ մէկ բան։

Բոլոր կեանքս թէ որ ուզեն Ու իարց տան ինձ թէ ամենէն Կարեւորը նոյնիսկ կեանքէս, Իմ սար Մասիս,միայն դուն ես։

Մենք ենք կեանքով գնայունը, Իսկ դուն ընդմիշտ մնայունը, Ձմրան ձիւն կար գլխուդ վերեւ Տես,ինչ ըրավ ամրան արեւ։

<mark>Յայկ,Յայկու</mark>հի,Արամ,Արփի, Դուք էք տէրը վեհ Մասիսի, Յերիք ապրիք օտար տեղեր Բաւէ կոչեն ձեզ պանդուխտներ։

<mark>Օրինա</mark>նք Առ Յայաստան

<mark>Օ,սուրբ</mark> Ծննդոց սրբության գիշեր, Պանծալի գիշեր , գեղեցիկ գիշեր , Մոմի լոյսին տակ,բուխրիկին մօտ, Կարոտ Յայաստան, միշտ քեզ եմ յիշեր։

Դուն տանջանքներ ես տեսեր Յայաստան, Դուն շատ դավեր ես տեսել Յայաստան, Այս սուրբ Ծննդոց օրէն , ժամէն ետք, Դուն միայն լաւ օր տեսնես, Յայաստան։

3ԱՅՐԵՆԻՔԻՑ 3ԵՌՈԻ, 3ԱՅՐԵՆԻՔԻ ԿԱՐՈՏՈՎ

Լիզա Մոսինյան — ծնվել 1950 թվին Թումանյանի շրջանի Շամլուղ ավանում։ 1968 թվականից բնակվել է Երևանում։ Երեք տարի աշխատել է գրադարանում, 16 տարի կապի բաժանմունքում՝ որպես բաժանմունքի պետ։ Աշխատանքին զուգահեռ ավարտել է կապի նախարարությանը կից կապի ակադեմիան։ Աշխատանքային գործունեության ընթացքում նա բազմիցս արժանացել է պատվոգրերի և խրախուսանքների՝ որպես պարտաճանաչ և օրինակելի աշխատող։1997թ տեղափոխվել է Օդեսա։ Աշխատում է, ունի երկու զավակ, երեք թոռնիկ։

Սովորական կենսագրություն, սովորական աշխատանք ...
Սակայն այս շատ սովորականի տակ անթեղված կրակի նման,
երկար տարիներ թաքնված է եղել ռոմանտիկ մի հոգի՝ իր Լոռվա
չքնաղ բնաշխարհի պես մաքուր ու զուլալ, թումանյանական
հուզաշխարհով լի մի էակ։ Նա իր հոգու տվայտանքներն է
մեկուսի հանձնել թղթին ու պահպանել աշակերտական տետրերի
մեջ։ Դրանք աշխարհին, մարդուն,երևույթներին իր սեփական
հայեցակետով, բանաստեղծական ոճով վերհանելու կարողությունն
է, հայրենիքից հեռու գտնվողի սիրո, կարոտի, աշխարհը բարությամբ
լցնելու լիաբուռն ցանկությունը։

Ստորև ընթերցողի ուշադրությանն ենք ներկայացնում **LԻՁԱ ՄՈՍԻՆՅԱՆԻ** ստեղծագործություններից մի քանիսը։

วนอนบรนบบ ะ หบรกชน

Երբ ասում ենք տուն ու տեղ Դա ողջ ազգն է համատեղ, Դա կենցաղն է , մեր լեզուն, Լեռնաշխարհը մեր խոսուն։

Այնտեղ լազուր երկնի տակ, Կըեռա իմ արյունը տաք, Այնտեղ սկիզբն է, իմ հունը, Յայաստանն է իմ տունը։ Իմ հայոց հող, իմ երկիր, Ժողովուրդդ տարագիր, Ծաղկիր, կանչիր քո գիրկը, Գործի տաղանդն ու ձիրքը։

Յայ միտքն օտար հողի մեջ, Ասես լինի սնամեջ, Երբ իր երկրում չէ Յայոց, Պետք չէ, ցավոք, նա այլոց։

~~ያ~~በው ԵՐԳ ԱՂՈԹՔԻ

Երբ աշնան պայծառ մի տաք օր բացվեց, Կինը հաստատուն եռանդով լցվեց, Գնաց, որ շրջի յոթ եկեղեցի, Որ Աստծու առաջ իր սիրտը բացի՝ Վիրավոր սրտում ծանրացած կսկիծ, Աչքերի խորքում բուն դրած թախիծ։

Քո ոտքը կգամ այսօր յոթ անգամ, Որ յոթ անգամ էլ սրտիս խորքից լամ։ Թե մեղավոր եմ եղել ես կյանքում, Յանցանք եմ գործել անգամ իմ մտքում Թե իմ պատճառով տուժել է մի մարդ, Ներիր ինձ Աստված՝ մեր աշխարին է բարդ։

Թե որ գիտակցած կամ չգիտակցված, Խոսքեր եմ ասել սրտով դառնացած, Դրանով պղծել շուրթերս, լեզուս ` Ներիր ինձ Աստված ու տուր չնչին հույս, Որ իմ մեղավոր հոգին մեղանչի` Մեղքերի համար ողորմյա կանչի։

Թե չեմ տառապել ուրիշի ցավով Ու չեմ խնդացել ուրիշի լավով, Տկարին ես hաց ու հույս չեմ տվել, Պատրաստ եմ քավել ու սրտանց ցավել, Ներիր ինձ , Աստված ու երազ եկ ինձ, Որ ես ազատվեմ մեղադրող թախծից։

Թող մոմը ձեռքիս այրվի մինչ– վերջ, Այրելով ցավոտ վերքը սրտիս մեջ, Յամբերել եմ շատ՝ անգամ անհարկի , Որ զավակներս տուրք տան հարգանքի, Որ իմ անունի համար չամաչեն Ոէ բարեպաշտ մոր զավակ ճանաչվեն։ Արդ ներիր դու ինձ ու տուր թողություն, Յավատքիս ոգին եղել է արթուն, Ի խորոց սրտի պատկերիդ առաջ, Մեղա եմ գալիս տիրամոր առաջ Աղերսում եմ ես ինձ ներես Աստված ՝ Ավաղ մեր կյանքն է մեղքերով լցված։

Իմ մարող հոգու աչքերը պարզվեն, Մոլորյալ մտքիս ամպերը ցրվեն, Որ կյանքին նայեմ՝ նախկին հայացքով Ես շուրթերս չեմ պղծի անեծքով, Թող խաղաղություն՝ տիրի ամենուր, Միայն՝ իմ՝ Աստված, թողություն՝ ինձ տուր։

Այսպես աղոթեց յոթ եկեղեցում՝ Յույսը փնտրելով մոմերի՝ բոցում, Ներելով սրտանց այն բոլոր մարդկանց, Ովքեր տանջել են իրեն գիտակցած, Միայն հավատի կանթեղը վառվի Ոէ երբեք-երբեք հուսախաբ՝ չանի։

Lhuenthu **รน**บนกหลรกหบ

Կամքս հեղեղ դառնա վարար, Գա ու լցվի աշխարհն արար, Առատութամբ կամքս լեցուն՝ Բաժին հանի ամենեցուն։

Մեկին ոսկե ապարանջան, Մեկին քաղցր խոսք ու հաջան, Չտրտնջա ոչ-ոք ցավից, Ախ չքաշի մեկը դավից։

Մոռացվածին մի ծաղկեփունջ, Տառապածին այն լուռ ու մունջ՝ Ոքրախություն ու մեծ պատիվ, Ոք բոլորին բարիք անթիվ։ Անգամ բառը չարիք, կարիք, Անհետանա՝ խնդան մարդիկ Արժանավոր, թե անարժան , Երջանկության դառնան

Բարի կամքս հեղեղ դառնա ՈՒ ոչ մեկին չմոռանա, Իսկ լուսաշող Աստված վերից՝ Ինձ օգնական դառնա հեռվից;

Ցանկությունս դառնա հեղեղ, Սիրով լցվի նա ամեն տեղ։ ПОДПИСАТЬСЯ НА ГАЗЕТУ МОЖНО В ЛЮБОМ ОТДЕЛЕНИИ СВЯЗИ «УКРПОШТА». ПОДПИСНОЙ ИНДЕКС: 96301

ВАРДАВАР

Праздник Преображения Господа нашего Иисуса Христа

Вардавар — это, безусловно, самый большой летний праздник Армянской Церкви, и один из самых любимых в народе. Он отмечается на 98-й день после Пасхи.

Преображение Господне — один из пяти Великих праздников Армянской Церкви и один из самых любимых в народе. Когда Спаситель с тремя апостолами — Петром, Иаковом и Иоанном — поднимался на гору Фавор, им явились пророки Моисей и Илия. Разговаривая с ними, Христос преобразился, а Его одежды стали белее снега.

О Преображении Христа свидетельствуют евангелисты Матфей (17: 1-13), Марк (9:1-12) и Лука (9:28-36). «И преобразился пред ними: и просияло лицо Его как солнце, одежды же

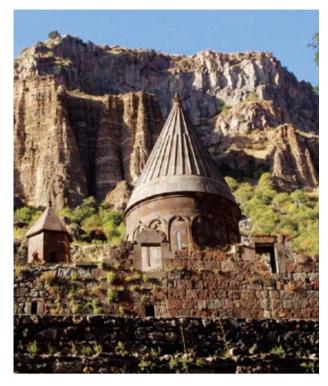
Его сделались белыми как свет. И вот явились им Моисей и Илия, с ними беседующие. При сем Петр сказал Иисусу: Господи! Хорошо нам здесь быть; если хочешь, сделаем здесь три кущи: Тебе одну, и Моисею одну, и одну Илии. Когда он еще говорил, се, облако светлое осенило их; и се, глас из облака глаголющий: Сей есть Сын Мой Возлюбленный, в Котором Мое благоволение; Его слушайте. И услышавши ученики пали на лица свои и очень испугались. Но Иисус приступив коснулся их и сказал: встаньте и не бойтесь. Возведши же очи свои, они никого не увидели, кроме одного Иисуса» (Мат. 17:2-8).

По преданию Армянской Церкви, Св. Григорий Просветитель назначил праздник Преображения

на первый день армянского календаря — 1-е число месяца Навасард (11 августа). В этот день отмечался языческий праздник, и некоторые его элементы сохранились в обрядах народного празднования Преображения. К примеру, в этот день принято обливать друг друга водой, выпускать голубей и т.д., но Церковь дала этим обычаям христианское толкование как воспоминание о Потопе и о голубе Ноя.

В VI веке Католикос Мовсес II (574-604) включил праздник Преображения в пасхальный цикл и назначил его на 7-е воскресенье после Пятидесятницы. Таким образом, праздник стал переходящим (от 28 июня до 1 августа).

Понедельник после Преображения – День поминовения усопших.

История Хачкара

«Хач» — это крест, и «кар» камень. Но хачкар не просто каменный крест, а художественный символ армян. В нем отражается тонкое чувство красоты и история народа. Хачкар – явление чисто армянское. История возникновения крест-камня хачкара уводит нас в самое начало IV века, когда в 301 г. армяне приняли христианство. На месте памятников языческого культа воздвигались деревянные кресты в человеческий рост, но поскольку в ту эпоху деревянные памятники сжигались противниками не окрепшей еще, юной религии, христиане стали заменять их каменными - так называемыми крылатыми крестами. Обычно хачкар имеет около метра в основании и полтора метра в высоту. Но это необязательно, размеры разнообразны. Есть хачкары большие и маленькие. С помощью большого зубца камень крепится на могильной плите в нишах скал, в стенах церквей, хотя хачкары можно встретить везде — у храмов, часовен, памятных мест, напоминающие о важном событии, дате или просто для украшения.

Искусство крест-камня достигло таких высот, что справедливо сравнивалось с ювелирным: камнерез заполнял пространство таким мелким ажуром, что резец порой заменялся иглой.

В центре хачкара высекается крест, а вокруг - травы, цветы, плоды, люди, звери, птицы, разные орнаменты и мотивы. Есть хачкары с изображением воинов на конях с копьями, крестьян в повседневной

одежде, священников, женщин и младенцев. Есть хачкары с изображением распятия и евангелистов, с ангелами и святыми. Есть хачкары, посвященные историческим событиям, сражениям и битвам. Существуют камни, на которых изображены музыканты с музыкальными инструментами, бытовые сцены. Все зависит от мастерства и желания художника. Греческий ученый Мицос Александропулос был

поражен: "Они берут большой камень и превращают его в кружево, ковер, сад, песню". Таких садов и песен в Армении очень много, наверное, десятки тысяч, и каждый из хачкаров неповторим.

Каждый год в Армении появляется все больше талантливых мальчишек, желающих стать варпетами, - так в чудесной каменной стране называют великих мастеров. Чтобы стать мастером-варпетом, нужно учиться с детства. Только любовь к искусству и кропотливый

труд позволяют подарить радость людям.

Тысячелетия проходят, но творения великих варпетов не перестают вызывать в человеке самое

доброе, что только может вызвать настоящее искусство.

О создании лучших хачкаров отечественные историографы сообщали как о событии не менее значительном, чем, скажем, строительство церкви. Чаще всего

памятником. Вот почему он, как правило, обращен на запад, к закату. Народ приписывал некоторым хачкарам способность исцелять недуги и называл их «Аменапркич» (Всеспаситель). Одним из лучших образцов такого хачкара является памятник работы мастера Ваграма, стоящий в монастыре Ахпат. К таким хачкарам совершали паломничества, им давали названия, даже

хачкар служил мемориальным

воспринимали как силу, способную обуздать стихийное бедствие. Знаменитый хачкар «Цасум» («Ярость») наделялся умением отвращать или умерять землетрясение, засуху, град. Необыкновенной популярностью пользовались хачкары, связанные с преданиями о погибших героях, об умерших в разлуке влюбленных.

В далекие времена, рассказывают, жил богатый человек, имевший красивую дочь. Влюбившись в нее, двое юношей отправили к отцу девушки сватов. Отец призадумался и сказал:

— Есть у меня два пшеничных поля. Кто из вас быстрее пожнет пшеницу, за того и выдам дочь. Когда юноша, которого любила девушка, уже почти заканчивал жатву, к нему подошла злая старуха и солгала:

Несчастный, твой соперник

уже закончил жатву и увел девушку в свой дом.

Услышав это, юноша упал замертво. Узнав о гибели любимого, девушка умерла от горя. Их похоронили в одной могиле на краю того самого пшеничного поля, а их надгробие народ называет Ахчик-тги кар («Камень девушки и юноши»).

В Армении есть места, где хачкары собраны вместе сотнями и даже тысячами, — настоящий лес!

Только вместо деревьев каменные шедевры. Такие шедевры находились в Старой Джульфе (Старой Джуге). где были установлены порядка 10 тысяч армянских хачкаров (кресткамней). Но в Азербайджане окончательно решили вопрос армянского исторического наследия в Нахиджеване.

В декабре 2005 года азербайджанские вооруженные формирования, проникнув на

армянское кладбище в районе Старой Джульфы (Нахичевань) на берегу реки Аракс, стали громить и разбивать с помощью кувалд, лопат и тяжелой техники армянские хачкары, и, перевозя хачкары на машинах, свалили в Аракс. Это преступление было заснято с иранского берега и распространено по всему миру.

16 февраля Европарламент принял резолюцию, осуждающую уничтожение армянских памятников в Нахичевани. За резолюцию проголосовало 85 депутатов Европарламента, против — 5. В ходе обсуждения документа парламентарии отметили неприемлемость уничтожения со стороны Азербайджана имеющих мировую ценность армянских хачкаров (каменных крестов).

И не случайно спустя менее

месяца, после окончательного уничтожения хачкаров, было торжественно открыто кладбище «турок-шехидов». Их не остановила ни уникальность памятников культуры, ни почтение перед мертвыми, ибо они разрушили не только ценные камни, но и кладбище с тысячами умерших. Эти камни хранили души и покой похороненных здесь армян. Хотя практика уничтожения армянских памятников на территории современного Азербайджана не является чем-то новым. Ответственность за уничтожение хачкаров несут варвары, отдавшие приказ из Баку.

Цель этой ужасной акции: не оставить малейших следов армянской культуры, то есть они исконные хозяева этих земель. Данный факт является очередным шагом азербайджанского государства, направленным на искажение истории, уничтожение армянского следа на территории Нахичевана.

Посягательство на всякое проявление культуры — уже само по себе большое преступление против человечества, и тем более непростительно злодеяние, вследствие которого теряются ценности культуры.

Древняя большая история живет в этой маленькой стране — Армении, которая трудится, идет вперед, неся с собой старый груз, который не может доверить никому другому. Армянин знает, что красивый хачкар, старинную церковь, редкий пергамент никто, кроме него самого, не сбережет.

ПОМНИТЕ, ХРАНИТЕ, ЦЕНИТЕ, ВЕРЬТЕ И ЛЮБИТЕ!

Айрапетян Э.С.

Редакция

Учредитель

Всеукраинская Ассоциация Общественных Организаций «Союз Армян Украины»

Редакция:

Ответственный за номер: Артем Караджян Директор: Тигран Авакян Главный редактор: Медеа Атян Редакторы: Мгер Мнацаканян Давид Давтян

Журналист: Анна Каграманян Рекламный отдел: Ерванд Ервандян

Редакционная коллегия:

Председатель: Айк Памбухчян, Самвел Тигранян, Гагик Шахазизян, Сурен Сардарян, Эдуард Хачатрян, Мирослав Торосян, Андрей Киян, Артур Бейбутцян

Адрес редакции:

www.sau.in.ua

01601, г. Киев, бул. Леси Украинки, 34, оф. 502 Тел./факс: (044) 461-9122 г. Одесса, Гагаринское плато 5, Армянский культурный центр Редакция газеты: av@sau.in.ua Секретариат CAУ: info@sau.in.ua Подписной индекс 96301
Всю ответственность за точность и содержание рекламной информации несет рекламодатель.
Отпечатано в типографии «Черноморье», г. Одесса, пл. Независимости, 1
Тел.: (0482) 65-00-21.
Тираж 10 000 экз. Заказ №
Свидетельство о регистрации КВ №11156-36Р от 13.04.2006 г.

Андраник Алексанян представит Украину на детском Евровидении-2009

Украину на детском Евровидении-2009 будет представлять 11-летний Андраник Алексанян из Хмельницкого. Именно он стал победителем финала национального отборочного тура.

Имя победителя, по результатам оценок жюри и sms-голосования, объявила Премьерминистр Украины Юлия Тимошенко. Она пообещала, что все 15 участников отборочного тура, который состоялся в Артеке, приедут на отлых в этот детский центр и в следующем году.

Детский ежегодный телевизионный конкурс песни «Евровидение» проходит с 2003 года. К конкурсу допускается по одному представителю из каждой страны – члена Европейского языкового союза. В конкурсе могут принимать участие дети в возрасте 10-15

Украина принимает участие в конкурсе с 2006 года.

Представители Украины дважды занимали 9-е место в конкурсе, в 2008 году — 2-е. В 2009 году конкурс состоится в Украине.

Археологи нашли доказательства подлинности легенды о сыне Айка Араманьяке

раскопки 8-й по счету гробницы, расположенной на территории крупного некрополя «Нор Навер», находящейся вблизи г. Аштарак. Найденная гробница датируется второй половиной третьего тысячелетия до нашей эры. По словам главы Научно-исследовательского центра по сохранению культурного наследия при Министерстве культуры Армении А. Симоняна, проведенные археологические работы позволили найти доказательства подлинности описаний историка и географа Гевонда Алишана. «Нор Навер» принадлежит к периоду, когда в Армении сформировались признаки ранней государственности, происходило расслоение общества, развитие ювелирного, оружейного искусства, производство стекла, проводятся торжественные погребения. Раскопки позволили сделать революционное открытие в области древнейшей истории Армении. Территория удивительным образом совпадает с описаниями М. Хоренаци о месте жительства Араманьяка, сына Айка. Согласно легенле Араманяк поселился на южном склоне горы Арагац, между двух горных рек. По описанию Г. Алишана, битва Айка и Бела состоялась в 2492 г. до н. э. А радиоуглеродный анализ

В этом году археологи Армении провели что они принадлежат указанному Алишаном периоду. Следовательно, некрополь своим расположением и временным происхождением доказывает действительность легенды. Найденную гробницу ученые назвали «Гробницей патриарха», над ней возвышалось колоссальное монументальное строение, по мнению ученых храм поклонения предкам. Ученые отмечают, что гробница представляет собой ярко выраженный признак арийского погребения. А. Симонян добавил, что для окончательного утверждения факта необходимо проделать колоссальную работу. Он с уверенностью заявил, что найденные лошадиные скелеты являются старейшими на территории ближней Азии костьми, принадлежащие прирученной лошади, применяемой в военных целях. В прошлом году на территории «Нор Навер» обнаружили 2000 кувшинов с изображениями породистых лошадей, они являются старейшей находкой в регионе, принадлежали королю, в гробнице которого было обнаружено 65 кувшинов. На расписанных разными цветами кувшинах изображены армянские древние легенды. Все находки передаются в Музей истории Армении, где планируется 1 сентября провести выставку, а уже в 2010 году выпустить книгу, артефактов, проведенный в Германии, показал, посвященное древнему некрополю-

Analitika.at.ua

Подведены первые итоги

В жизни принято за определенный промежуток времени анализировать свои поступки, делать выводы и настраиваться на будущее. Армянская община «Эребуни» последовала такой схеме. 21 июня, в преддверии завершения первого полугодия, состоялось собрание членов общины. Главным пунктом повестки дня был отчет деятельности общины за полгода. Можно считать, что за это время мы неплохо потрудились.

Начали 2009 г. мы праздником Дня семьи. Конкурсы, подарки, выступление ансамбля «Эребуни», аукцион «Кот в мешке», дружеская атмосфера – вот основные черты этого события. Также в январе ансамбль принял участие в фестивале «Единая планета». Февраль запомнился выборами нового председателя молодежной организации. Напомним, что им стала Овакимян Карине. Большую информационную деятельность о геноциде армянского народа проделали ученики воскресной армянской школы и МО в марте-апреле. Помимо уроков истории, касающихся этой темы, был организован просмотр фильма «Майрик», а 24 апреля, после официальной церемонии памяти жертв геноцида, был показан фильм «Гнездо жаворонка». Апрель завершился большим фестивалем «Дружба», организатором которого выступила школа №17, где и занимаются ученики воскресной армянской школы. Безусловно, большим событием для общины стал международный фестиваль в с. Космач Ивано-Франковской обл., который проходил 1-2 мая. У нас была возможность не только выступить на фестивале и стать лауреатами, а и познакомиться с новыми людьми нашей национальности, увидеть красоту украинских гор и хорошо провести время. 26 мая ансамбль «Эребуни» выступил на фестивале «От матери к семье, от семьи – к ребенку». На этом фестивале также были представлены армянские картины. В последние дни мая мы приняли участие в правлении САМУ и в чемпионате по длинным нардам. Лето в этом году мы начали с такой культурной программы, как посещение выставки картин, среди которых была и картина «Эребуни».

Также за этот период община участвовала и в общественной жизни города. 25 июня у нас была возможность познакомить лидеров общественных организаций с Конституцией Армении. Присутствовали на всех правлениях САУ. С энтузиазмом приняли участие в поиске книги «Конфликты и войны после распада СССР» (авторы В.Ю. Богданович, А.Я. Маначинский и другие), в которой история Армении была сфальсифицирована. На данный момент готовим материалы для книги-фотоальбома «Украина. Армяне».

Что же касается ближайшего будущого, то на собрании было решено провести II ежегодный чемпионат по нардам в июле месяце. Также планируем 23

августа выступить на фестивале «Барвиста юність», который пройдет в г. Киеве под руководством Виктора Ющенко. В октябреноябре воскресная армянская школа проведет литературный вечер армянских писателей.

Сегодня мы стоим на пороге ко второму действию. Очень надеемся, что II полугодие будет насыщено положительными событиями.

Татевик Сукиасян, Житомирская областная армянская община «Эребуни»

Союз армянской молодежи Украины при содействии благотворительного фонда «Циацан» (президент Эдуард Хачатрян) объявляет конкурс среди СМИ и Интернетресурсов, освещающих культурную и общественную жизнь армянской диаспоры Украины.

Главный приз – современный ноутбук!

Результаты конкурса будут объявлены в следующем номере.

РЕКЛАМА

